

Skolbeslut

Tillsyn i Gylle skola

Datum 2010-10-01

1 (4)

Dnr 43-2010:1397

Skolbeslut för grundskola

efter tillsyn av Gylle skola
i Borlänge kommun

2010-10-01

Rektor Stefan Forsmark

Gylle skola

Västanvägen 6-8

781 81 Borlänge

Tillsyn i Gylle skola

Förskoleklass och grundskola årskurs 1-9

Helhetsbedömning och beslut

Skolinspektionens tillsyn fokuserar på sådana faktorer som har betydelse för en god lärandemiljö och för elevernas möjligheter att uppnå kunskapsmålen. Granskningen avser inte att ge en heltäckande bild av tillståndet i skolan. Istället har en bedömning gjorts av i vilken utsträckning skolan, vid det aktuella granskningstillfället, avviker från de krav och förväntningar som uttrycks i skollag, läroplaner och övriga författningar som rör skolväsendet, inom de granskade områdena. Beskrivningarna och bedömningarna i detta beslut grundas på de dokument som Gylle skola och Borlänge kommun skickat in, de verksamhetsredogörelser de lämnat samt på de iakttagelser och intervjuer som genomförts vid besök i verksamheten.

På Gylle skola var andelen elever som nådde målen i alla ämnen år 2009 ca 77 procent, vilket är i paritet med genomsnittet i riket. Resultatet har dock varierat över tiden. Andelen elever som var behöriga till nationellt program på gymnasieskolan var ca 90 procent (riket 89 procent). Det genomsnittliga meritvärdet på skolan var år 2009 ca 198, vilket är betydligt lägre än genomsnittet i riket som ligger på ca 210. Pojkarnas resultat är väsentligt lägre än flickornas. Resultaten behöver sammanfattningsvis förbättras eftersom en så pass stor andel som ca 23 procent av eleverna inte når målen i alla ämnen.

Skolan arbetar med att ge särskilt stöd till de elever som behöver det. Skolledningen tar också ett pedagogiskt ansvar och har identifierat de områden som tillsynen visar behöver utvecklas. Trots det behöver rektorerna förstärka kvalitetsarbetet och bl.a. skapa förutsättningar för att undervisningen utvecklas ytterligare och eleverna ges bättre möjlighet att t.ex. själva formulera sina ståndpunkter, lyssna, diskutera och använda sina olika kunskaper för att lösa problem. Även elevernas möjlighet till inflytande över hur deras utbildning utformas behöver utvecklas ytterligare så att detta ökar med stigande ålder och mognad. En sådan utveckling bör påverka måluppfyllelsen positivt.

De elever som har intervjuats uppger att de i allmänhet är trygga och att de trivs, vilket kan förklaras av ett målinriktat värdegrundsarbete i skolan. Det finns dock tillfällen då elever känt sig kränkta av vuxen. Skolledningen behöver följa upp dessa situationer.

Skolinspektionen har i tillsynen av Gylle skola identifierat följande brister som ska åtgärdas

- Alla elever ges inte förutsättningar att nå målen för utbildningen (Lpo 94, 2.2 Kunskaper, Mål att uppnå i grundskolan samt kursplanerna).
- Skolan har inte vidtagit tillräckligt kraftfulla åtgärder för att öka andelen lärare med utbildning för den undervisning de i huvudsak bedriver (2 kap. 3 § 1985 års skollag).
- De individuella utvecklingsplanerna följer inte författningarnas krav (7 kap. 2 § grundskoleförordningen).
- Mål och krav är inte tillräckligt tydliga för eleverna (Lpo 94, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, Rättigheter och skyldigheter).
- Undervisningen är inte alltid tillräckligt stimulerande och målen att sträva mot genomsyrar inte inriktningen på skolans arbete i tillräcklig hög grad. (Lpo 94, 2 Mål och riktlinjer och Lpo 94, 2.2 Kunskaper, Mål att sträva mot).
- Undervisningen är inte tillräckligt väl anpassad till varje elevs förutsättningar och behov (Lpo 94, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, En likvärdig utbildning).
- Elevernas inflytande över hur utbildningen utformas är inte tillräckligt och anpassas inte alltid efter deras ålder och mognad (4 kap. 2 § 1985 års skollag).
- Skolans årliga plan mot kränkande behandling svarar inte fullt ut mot gällande författningskrav (14 a kap. 8 § 1985 års skollag och 2 § förordning om barns och elevers deltagande i arbetet med planer mot diskriminering och kränkande behandling).
- Rektor måste säkerställa att de åtgärder man vidtagit mot kränkande behandling följs upp (14 a kap. 10 § 1985 års skollag).
- De skriftliga bedömningarna för eleverna som inte når målen i årskurs 9 följer inte de krav som ställs i författningarna (7 kap. 9 § grundskoleförordningen).
- Åtgärdsprogrammen följer inte författningarnas krav (5 kap. 1 § grundskoleförordningen).
- På skolan är inte ansvarsförhållandena mellan rektorerna i årskurs 7–9 klargjorda (2 kap. 2 § 1985 års skollag).

Bedömningarna redovisas i bilaga 2.

Rektor och Borlänge kommun har ansvar för att Gylle skolas brister åtgärdas. Redovisning ska lämnas till Skolinspektionen senast 3 månader från den dag beslutet för Borlänge kommun meddelas, med undantag av den del som avser upplevda kränkningar från vuxens sida. Där ska en redovisning lämnas till Skolinspektionen 1 månad från beslutsdatum i kommunen. Skolinspektionen kommer då att följa upp beslutet vid dessa två tillfällen. Skolinspektionen förutsätter dock att rektorn och Borlänge kommun snarast vidtar åtgärder för att rätta till bristerna. Skolinspektionen kan komma att tidigare än angivet datum begära att få ta del av arbetet med att åtgärda bristerna.

I ärendets slutliga handläggning har deltagit utredare Mathias Ljungström

På Skolinspektionens vägnar

Luca Nesi

Enhetschef

Mats Peterson

Undervisningsråd

Bilagor:

Bilaga 1 Allmänt om tillsynen och beskrivning av skolan

Bilaga 2 Tillsynsprotokoll och bedömningar för Gylle skola

Allmänt om tillsynen

Skolinspektionen genomför tillsyn i Borlänge kommun under hösten 2010. Vid tillsynen besöker Skolinspektionen samtliga skolor i kommunen. Skolinspektionen besökte Gylle skola den 31 augusti - 1 september 2010. Ansvariga för tillsynen har undervisningsrådet Mats Peterson och utredarna Åsa Permén och Mathias Ljungström varit.

Varje skola får efter besöket ett beslut där iakttagelser och bedömningar som rör den granskade skolan redovisas. Skolbeslutet kompletteras med muntlig återrapportering av de ansvariga inspektörerna.

När tillsynen har genomförts i hela kommunen sammanställs iakttagelser och bedömningar som rör huvudmannens ansvar för utbildningsverksamheten i kommunen i ett beslut (slutligt beslut). Skolbesluten från samtliga skolor i kommunen fogas då till det beslutet som bilagor. Skolinspektionen kommer att följa upp vilka åtgärder som vidtagits med anledning av påtalade brister senast 3 månader, 1 månad i den del som avser upplevda kränkningar, efter att kommunbeslutet meddelades.

Tillsynen inriktas mot fyra huvudområden: **måluppfyllelse och resultat, pedagogisk ledning och utveckling av skolan, skolans lärandemiljö** samt **enskild elevs rätt**. Bedömningarna av hur väl verksamheten uppfyller statens krav görs utifrån skollagen, läroplaner och övriga författningar som rör skolväsendet. Information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats (www.skolinspektionen.se/Tillsyn).

Den nya skollagen trädde i kraft den 1 augusti 2010, men 1985 års skollag ska fortsätta att tillämpas fram till den 1 juli 2011. Det innebär att 1985 års skollag är utgångspunkten för Skolinspektionens tillsyn och granskning fram tills dess.

Underlaget för Skolinspektionens bedömning är dels dokument från kommunen och Gylle skola, dels den information som samlats in under besöket. I Gylle skola intervjuades rektorn, biträdande rektorer, lärare, annan personal och elever. Även annan information om kommunen och skolan från Skolverkets nationella uppföljningssystem, eller som finns publicerad på annat sätt, har använts.

Rektorn har tagit del av och givits möjlighet att lämna synpunkter på sakuppgifter i rapporten.

Beskrivning av skolan

Tabell 1. Antal elever på Gylle skola

Gylle skola	Antal elever
Förskoleklass	52
Grundskola	779
Obligatorisk särskola, grundsärskola	1

Källa: Skolans egna uppgifter september 2010

Gylle skola är belägen i de centrala delarna av Borlänge kommun och består av förskoleklass och grundskola årskurs 1-9. På skolan finns 780 elever, vilket innebär att det är en av Dalarnas största grundskolor. Skolan tillhör Tuna skolområde. Enligt skolans hemsida har man fotbolls-, ishockey-, häst- och OBL (ord, bild och ljud)-profiler för eleverna i årskurs 7-9.

Gylle skola är organiserad i fyra arbetslag för förskoleklass t.o.m. årskurs 6 (F-2, 3-5, 6 och "Studion") och tre arbetslag i årskurs 7 -9 (7, 8 och 9). På skolan finns tre rektorer. Två har ansvar för årskurs 7-9 och en rektor har ansvar för förskoleklass och årskurs 1-6. Den sistnämnda rektorn har även ansvar för fritidshemmen knutna till skolan, samt för Mjälgaskolan. Kommunens ansvarstagande för skolbarnsomsorgen beskrivs dock i separat rapport. Till skolans ledningsgrupp räknas rektorerna och arbetslagsledarna som finns för varje arbetslag.

Tillsynsprotokoll för Gylle skola

Rutan under varje bedömningspunkt fylls endast i när Skolinspektionen bedömt att åtgärder behövs. Bedömningar och motiveringar för detta redovisas i det följande.

Måluppfyllelse och resultat

Kunskaper

Pedagogisk ledning och utveckling av skolan

Fokus på skolans uppdrag

Lärarnas bedömning och utvärdering

Rektorns ansvar för uppföljning och utvärdering

Skolans lärandemiljö

Fokus på lärande

Tillit till elevens förmåga

Trygghet och studiero

Enskild elevs rätt

Bedömning (och betyg)

Undervisningstid och val

Särskilt stöd

Studie- och yrkesvägledning

Avgifter

Rektorns beslutsfattande

Bedömningar och motiveringar

Huvudområde: Måluppfyllelse och resultat

Bedömningsområde: Kunskaper

Bedömning:

Skolan måste vidta åtgärder så att alla elever ges förutsättningar att nå målen för utbildningen.

Författningsstöd:

Lpo 94, 2.2 Kunskaper, Mål att uppnå i grundskolan
Kursplanerna

Motivering:

På Gylle skola var andelen elever som nådde målen i alla ämnen år 2009 ca 77 procent, vilket är i paritet med genomsnittet i riket. Resultatet har dock varierat över tiden. Flickorna når ett bättre resultat än pojkarna, men pojkarnas resultat har förbättrats under den senaste femårsperioden. Andelen elever som var behöriga till nationellt program på gymnasieskolan var ca 90 procent (riket 89 procent), vilket är ett sämre resultat än tidigare år. Även här är flickornas resultat bättre än pojkarnas. Det genomsnittliga meritvärdet på skolan var år 2009 ca 198, vilket är i paritet med året dessförinnan. Detta är betydligt lägre än genomsnittet i riket som ligger på ca 210. Pojkarnas resultat är väsentligt lägre än flickornas i detta avseende (ca 185 i jämförelse med ca 219). I en fortsatt analys av resultatskillnaden är det viktigt att skolan fokuserar på skillnaderna mellan pojkar och flickor.

Intervjuade personer uppger att skolan arbetar med att ge elever i behov av särskilt stöd sådant stöd. Trots detta behöver resultaten förbättras eftersom en så pass stor andel som ca 23 procent inte når målen i alla ämnen.

När det gäller de nationella ämnesproven i årskurs 5 visar den nationella statistiken från år 2009 att i tre av de fyra delproven i ämnet engelska är resultaten bättre på skolan än genomsnittet i riket (mellan 82 och 90 procent av eleverna nådde målen i proven). I matematik och svenska är resultaten i de totalt nio delproven bättre än genomsnittet i riket (mellan 87 och 100 procent av eleverna nådde målen i proven).

Enligt skolans sammanställning har alla elever i årskurs 5 nått kursplanernas mål i alla ämnen, utom i engelska där 83 procent av eleverna når målen. Kunskapsresultaten är således goda även om de behöver förbättras i engelska.

Huvudområde: Pedagogisk ledning och utveckling av skolan**Bedömningsområde: Fokus på skolans uppdrag****Bedömning:**

Skolan måste förstärka ansträngningarna att öka andelen lärare med utbildning för den undervisning de i huvudsak bedriver.

Författningsstöd:

2 kap. 3 § 1985 års skollag

Motivering:

Tillsynen visar att undervisningen i t.ex. de naturorienterande ämnena i årskurs 4-6 till viss del bedrivs av lärare utan utbildning i dessa ämnen. Skolledning håller för närvarande på att utreda hur "ämnesbehörigheten" kan öka.

Huvudområde: Pedagogisk ledning och utveckling av skolan**Bedömningsområde: Lärarnas bedömning och utvärdering****Bedömning:**

Elevernas individuella utvecklingsplaner måste utvecklas så att skriftliga omdömen finns i alla ämnen som eleverna har undervisning i. Skolans insatser behöver tydligare framgå med utgångspunkt i de nationella kursplanernas mål.

Författningsstöd:

7 kap. 2 § grundskoleförordningen

Motivering:

I samband med utvecklingssamtalen upprättas individuella utvecklingsplaner, IUP, för alla elever. De individuella utvecklingsplaner som Skolinspektionen har tagit del av saknar omdömen om kunskapsutveckling i relation till målen i alla ämnen som eleverna har undervisning i. Det framgår inte heller tydligt i planerna vilka mål eleverna uppnår eller vilka insatser skolan planerar utifrån de nationella kursplanerna för att eleven ska ha framgång i skolarbetet.

Huvudområde: Skolans lärandemiljö**Bedömningsområde: Fokus på lärande****Bedömning:**

Skolan måste klargöra mål och krav för eleverna.

Författningsstöd:

Lpo 94, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, Rättigheter och skyldigheter

Motivering:

I samtal med elever framkommer att de inte alltid känner till vilka mål de ska uppnå i alla ämnen. De upplever att vissa lärare går igenom kursplanemålen i början av höstterminen och ger därefter ibland ytterligare information om vilka mål som finns för de olika arbetsområdena. I andra ämnen och för andra lärarna är detta inte lika tydligt.

Skolan arbetar med lokala pedagogiska ämnesplaneringar där lärarna förtydligar kursplanemålen för eleverna. Skolan behöver dock säkerställa att eleverna får kontinuerlig information om mål och krav i alla ämnen. Detta gäller även betygskriterierna eftersom eleverna upplever att det ibland är oklart vad som t.ex. krävs för betyget MVG.

Huvudområde: Skolans lärandemiljö**Bedömningsområde: Fokus på lärande****Bedömning:**

Skolan måste se till att målen att sträva mot i högre grad anger inriktningen på skolans arbete och att stimulansen i undervisningen ökar.

Författningsstöd:

Lpo 94, 2. Mål och riktlinjer

Lpo 94, 2.2 Kunskaper, Mål att sträva mot

Motivering:

Målen att sträva mot som anges i Lpo 94 diskuteras bland lärare och mellan skolläring och lärare, t.ex. i samband med att rektorerna gjort klassrumsobservationer. Vid intervjuer med elever, lärare och skolläring samt observationer framkommer emellertid att i vilken grad undervisningen bidrar till att lära eleverna lyssna, argumentera och reflektera i allt för stor utsträckning är lärarberoende. På vissa lektioner och i vissa ämnen tycks undervisningen vara stimulerande och ge eleverna möjlighet att utveckla lust

att lära och nyfikenhet medan det i andra ämnen och lektioner tycks det vara mindre stimulerande undervisning. I de lägsta årskurserna tycks eleverna erbjudas mer stimulerande undervisning än i de högre årskurserna.

Huvudområde: Skolans lärandemiljö**Bedömningsområde: Fokus på lärande****Bedömning:**

Lärarna måste i högre grad arbeta med att anpassa undervisningen till varje elevs förutsättningar och behov.

Författningsstöd:

Lpo 94, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, En likvärdig utbildning

Motivering:

Skolan arbetar för att anpassa undervisningen efter elevernas behov. Tillsynen visar dock att graden av skolans anpassning vad gäller svårighetsgrader och arbetssätt till olika elever varierar i undervisningen. Vid intervjuer och observationer framkommer det att elever alltför ofta arbetar på samma sätt, eller får fler uppgifter av samma karaktär, utan att det anpassas till varje elevs behov och förutsättningar.

Huvudområde: Skolans lärandemiljö**Bedömningsområde: Fokus på lärande****Bedömning:**

Skolan måste säkerställa att eleverna i större utsträckning ges möjlighet till inflytande över hur deras utbildning utformas samt att inflytandet anpassas efter deras ålder och mognad.

Författningsstöd:

4 kap. 2 § 1985 års skollag

Motivering:

Lärarna arbetar på olika sätt för att ge eleverna inflytande och lärarna har i olika sammanhang diskuterat hur elevinflytandet ska kunna öka. Intervjuerna med rektorerna, lärarna och framförallt elever visar dock att inflytandet varierar mellan olika ämnen och lärare och att inflytandet inte alltid anpassas efter elevernas ålder och mognad.

Huvudområde: Skolans lärandemiljö**Bedömningsområde: Trygghet och studiero****Bedömning:**

Skolan måste vidta åtgärder så att den årliga planen mot kränkande behandling fullt ut svarar mot gällande författningskrav. Planen ska upprättas, följas upp och ses över under medverkan av eleverna.

Författningsstöd:

14 a kap. 8 § 1985 års skollag

2 § förordning om barns och elevers deltagande i arbetet med planer mot diskriminering och kränkande behandling

Motivering:

Skolan har en plan mot kränkande behandling benämnd Likabehandlingsplan. Planen innehåller en översikt av åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling, däremot innehåller den inte några specifika åtgärder som avses genomföras under det kommande året utifrån gjord kartläggning. Planen innehåller inte någon redogörelse för hur föregående års planerade åtgärder har genomförts. Eleverna på Gylle skolan har inte medverkat vid framtagandet av planen.

Huvudområde: Skolans lärandemiljö**Bedömningsområde: Trygghet och studiero****Bedömning:**

Rektor måste säkerställa att de åtgärder man vidtagit mot kränkande behandling följs upp.

Författningsstöd:

14 a kap. 10 § 1985 års skollag

Motivering:

Tillsynen visar att skolan bedriver ett målinriktat arbete för att förebygga och förhindra kränkande behandling. Vid intervjuer med elever framkommer dock att det finns händelser där elever upplevt sig kränkta av vuxen. Eleverna har vidtalat detta för bl.a. skolledningen som uppger sig ha agerat vid dessa tillfällen. Eleverna upplever dock att problemen delvis kvarstår.

Huvudområde: Enskilds elev rätt

Bedömningsområde: Bedömning och betyg

Bedömning:

De skriftliga bedömningarna måste överensstämma med kraven i författningarna.

Författningsstöd:

7 kap. 9 § grundskoleförordningen

Motivering:

Av de skriftliga bedömningar Skolinspektionen tagit del av framgår inte elevens kunskapsutveckling på ett tydligt sätt. Vidare framkommer att de skriftliga bedömningarna benämns som skriftliga omdömen.

Huvudområde: Enskilds elev rätt

Bedömningsområde: Särskilt stöd

Bedömning:

Skolan måste utarbeta åtgärdsprogram där det framgår vilka behov eleven har, hur behoven ska tillgodoses samt hur åtgärderna ska följas upp och utvärderas.

Författningstext:

5 kap. 1 § grundskoleförordningen.

Motivering:

I det urval av åtgärdsprogram som Skolinspektionen tagit del av framgår inte alltid elevernas behov tydligt och inte heller är de åtgärder som beskrivs tydligt relaterade till läroplanen och kursplanerna. Slutligen framgår det inte heller hur föreslagna åtgärder ska utvärderas.

Huvudområde: Enskilds elev rätt

Bedömningsområde: Rektors beslutsfattande

Bedömning:

På skolan måste ansvarsförhållandena mellan rektorerna i årskurs 7 –9 klargöras och det måste säkerställas att varje elev endast har en rektor.

Författningstext:

2 kap. 2 § 1985 års skollag

Motivering:

Rektor ansvarar för en rad olika beslut inom skolan. Ofta är det fråga om beslut som direkt berör enskilda elever. Rättsäkerheten kräver att det är fullständigt klart vem som ska fatta dessa beslut och därmed ansvara för dem. Ett system med någon typ av kollektivt ansvar på det sätt som finns på Gylle skola årskurs 7-9 räcker inte för att garantera rättssäkerheten för eleverna. Ansvaret har därför lagts på en bestämd tjänsteman. Denne ska benämnas rektor (prop1990/91:18 s.36 ff.).

På Gylle skola, årskurs 7-9, finns två rektorer som delar på ansvaret vilket ger en otydlig ansvarsfördelning. Vid besökstillfället förekommer situationer då en elev kan ha två rektorer som fattar beslut rörande elevens skolgång. I intervjuer med elever och på frågan vem som är deras rektor blir svaret vid ett flertal tillfällen att eleverna har två rektorer. Det finns också en viss tvekan hos personalen vilken rektor som fattar beslut i en viss bestämd fråga.

Datum	Ort
2010-10-01	Stockholm

Mats Peterson

Åsa Permén

Mathias Ljungström